Frjálsi lífeyrissjóðurinn

Ársreikningur

2008

Frjálsi lífeyrissjóðurinn
Borgartúni 19
105 Reykjavík
kt. 600978-0129

Frjálsi lífeyrissjóðurinn

Ársreikningur

2008

Efnisyfirlit

Áritun óháðs endurskoðanda	2
Skýrsla stjórnar	3-4
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris	5
Efnahagsreikningur	6
Yfirlit um sjóðstreymi	7
Skýringar	8-12
Kennitölur	13-18

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Frjálsa Lífeyrissjóðsins.

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Frjálsa lífeyrissjóðsins fyrir árið 2008. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög um ársreikninga. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og reikningshaldslegu mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því áliti sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum, skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg vissa fáist um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits lífeyrissjóðsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits fyrirtækisins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign lífeyrissjóðsins á árinu 2008, efnahag hans 31. desember 2008 og breytingu á handbæru fé á árinu 2008 í samræmi við lög um ársreikninga.

Kópavogur, 2. mars 2009

Deloitte hf.

Knútur Þórhallsson
endurskoðandi

Skýrsla stjórnar

Frjálsi lífeyrissjóðurinn var stofnaður árið 1978 og starfar samkvæmt leyfi frá Fjármálaráðuneytinu samkvæmt 52. gr. laga nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfssemi lífeyrissjóða. Sjóðurinn starfaði eingöngu sem séreignarsjóður til 1. júlí 1999 þegar sjóðurinn stofnaði tryggingadeild.

Sjóðsfélagar, ávöxtun og eignir

Í lok árs 2008 voru sjóðsfélagar 41.856 en heildarfjöldi sjóðsfélaga sem greiddi iðgjöld í sjóðinn á árinu var 15.379 og nam hrein eign sjóðsins 68.052 milljónum króna. Sjóðfélögum hefur frá ársbyrjun 2008 boðist að velja milli fjögurra fjárfestingaleiða séreignardeildar sem eru með mismunandi fjárfestingastefnu, áhættu og ávöxtun. Yfirlit um helstu þætti einstakra leiða er sem hér segir:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild
Nafnbreyting innistæðna	(4,9%)	12,3%	23,6%	(7,4%)	(7,6%)
Raunbreyting innistæðna	(18,2%)	(3,5%)	6,3%	(20,4%)	(20,6%)
Hrein eign í millj.kr.	43.631	3.287	7.770	5	13.359
Fjöldi sjóðfélaga/rétthafa	39.738	2.751	3.950	19	31.155
Fjöldi sem greitt hefur í sjóðinn á árinu	13.316	986	1.428	16	11.332
Meðalfjöldi sjóðfélaga sem greiddi í sjóðinn á árinu	9.416	760	974	7	7.605
Fjöldi lífeyrisþega	798	220	450	0	467

Markhópur	Yngri en 55 ára	Eldri en 55 ára	Lífeyris-þegar	Áhættu-sæknir	Allir
Fjárfestingarstefna 2008:					
Skuldabréf	55%	85%	75%	40%	60%
Innlend hlutabréf	15%	5%	0%	20%	10%
Erlend hlutabréf	25%	10%	0%	35%	25%
Sérhæfðar fjárfestingar	5%	0%	0%	5%	5%
Bankainnstæður	0%	0%	25%	0%	0%
	100%	100%	100%	100%	100%

Frjálsi lífeyrissjóðurinn er rekinn af Nýja Kaupþingi banka hf. og eru því engir starfsmenn hjá sjóðnum. Eftir yfirtöku Fjármálaeftirlitsins á Kaupþingi í byrjun október 2008 var boðað til aukaársfundar þann 16. desember þar sem teknar voru fyrir breytingartillögur á samþykktum sjóðsins. Samþykkt var m.a. að Nýi Kaupþing banki hf. yrði rekstraraðili sjóðsins og að rekstraraðili myndi skipa 3 stjórnarmenn en ársfundur kysi fjóra stjórnarmenn.

Áhrif fjármálakreppunnar á Frjálsa lífeyrissjóðinn

Frjálsi lífeyrissjóðurinn fór ekki varhluta af erfiðleikum á fjármálamörkuðum árið 2008. Aðgerðir í Eignastýringu Kaupþings hafa þó á undanförnum misserum miðað að því að minnka markvisst áhættu í fjárfestingarleiðum sjóðsins, m.a. með auknu vægi ríkisskuldabréfa og sölu á hlutabréfum. Með minnkun áhættu ásamt íhaldssamri fjárfestingarstefnu undanfarinna ára tókst að draga verulega úr neikvæðum áhrifum fjármálakreppunnar á eignasafn sjóðsins.

Samkvæmt tryggingafræðilegri úttekt þarf ekki að skerða réttindi eða lífeyri sjóðfélaga í tryggingadeild sjóðsins en til slíkra aðgerða þarf að grípa ef skuldbindingar sjóðsins eru 10% hærri en eignir.

Skýrsla stjórnar

Við fall bankanna varð verðmyndun óljós á stórum hluta af eignum sjóðsins. Eignirnar voru í kjölfarið endurmetnar í samráði við löggilta endurskoðendur. Við endurmatið var varúðar gætt og vonir standa til að endanleg niðurfærsla á eignum verði minni en endurmatið gerir ráð fyrir. Einnig hafði lækkun á verðbréfamörkuðum áhrif til lækkunar á virði eigna sjóðsins.

Sjóðurinn fjárfesti í hlutabréfum og skuldabréfum sem bankarnir höfðu gefið út. Þá hafði sjóðurinn gert gjaldmiðlasamninga við Kaupþing banka hf. til þess að minnka áhrif gengisbreytinga krónunnar á eignasafn sjóðsins. Við fall bankanna urðu hlutabréf bankanna verðlaus og mikil óvissa er enn um verðmæti skuldabréfa sem þeir gáfu út og eru í eigu sjóðsins. Þá er óvissa um hvort og hvernig gera á upp gjaldmiðlasamningana. Á vegum Landssamtaka lífeyrissjóða hefur verið unnið að lausn á uppgjöri þessara samninga f.h. aðildarlífeyrissjóða samtakanna. Í ársreikningnum er miðað við að samningarnir verði gerðir upp miðað við gildi gengisvísitölu á gjalddaga samninganna, og að skuldabréf útgefin af Kaupþingi banka hf. í eigu sjóðsins verði notuð til skuldajöfnunar. Landssamtök lífeyrissjóða og Frjálsi lífeyrissjóðurinn gera aftur á móti kröfur um hagkvæmara uppgjör. Nettóskuld samninganna samkvæmt ársreikningi sjóðsins er 788 milljónir kr.

Heimildir til útgreiðslu séreignar rýmkaðar

Í lok desember 2008 var lögum um útgreiðslu séreignarsparnaðar breytt þannig að heimilt er að taka út séreignarsparnað í heilu lagi við 60 ára aldur en áður þurfti að dreifa greiðslum á þann árafjölda sem vantaði upp á 67 ára aldur. Þessar breytingar munu hafa í för með sér auknar útgreiðslur úr séreignadeild sjóðsins.

Jafnframt var ákvæðum um fjárfestingartakmarkanir lífeyrissjóða breytt þannig að heimildir samtryggingadeildar voru þrengdar en heimildir séreignardeilda rýmkaðar.

Nú er til afgreiðslu á Alþingi frumvarp ríkisstjórnarinnar sem heimilar fyrirframgreiðslu á séreignarsparnaði sem nemur að hámarki 1 milljón kr. dreift með jöfnum greiðslum á 9 mánuði. Í frumvarpinu er einungis gert ráð fyrir að hægt sé að greiða út viðbótarlífeyrissparnað en hvorki iðgjöld sem greidd voru í séreignadeild sjóðsins fyrir 1. júlí 1999 né þann hluta skylduiðgjalda sem hefur verið ráðstafað í séreignadeildina. Búast má við auknum útgreiðslum úr séreignadeild sjóðsins verði frumvarpið að lögum.

Stjórnarlaun og umsýsluþóknun

Heildarstjórnarlaun á árinu 2008 námu 6,9 milljónum kr. og umsýsluþóknun til rekstraraðila námu 269,1 milljón kr. eða 0,4% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins sem er í samræmi við rekstrarsamning sjóðsins og rekstraraðila.

Reykjavík, 26. febrúar 2009

Í stjórn

Ásgeir Thoroddsen
stjórnarformaður

Ásdís Eva Hannesdóttir

Bjarnar S. Ingimarsson

Elías Jónatansson

Haukur F. Leósson

Jónmundur Guðmarsson

Framkvæmdastjóri

Arnaldur Loftsson

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris fyrir árið 2008

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2008	Samtals 2007
Iðgjöld								
Iðgjöld sjóðfélaga		1.521.067	97.853	117.994	772	510.421	2.248.107	2.195.843
Iðgjöld launagreiðenda		2.273.518	140.903	182.185	1.309	1.469.508	4.067.422	3.961.624
Réttindaflutn. og endurgreiðslur		(2.451.119)	(207.833)	1.943.017	3.543	(82.974)	(795.365)	(540.245)
		1.343.466	30.923	2.243.196	5.624	1.896.955	5.520.164	5.617.222
Lífeyrir								
Lífeyrir	6	(504.445)	(177.600)	(419.652)	0	(147.355)	(1.249.051)	(1.055.218)
Umsjónarnefnd eftirlauna		0	0	0	0	198	198	272
		(504.445)	(177.600)	(419.652)	0	(147.157)	(1.248.853)	(1.054.946)
Fjárfestingatekjur								
Tekjur af eignarhlutum		(861.279)	3.310	0	2	40.375	(817.592)	(204.376)
Vaxtatekjur vegna iðgjalda		37.726	1.298	747	14	0	39.785	17.883
Vaxtatekjur og gengismunur	7	(1.678.958)	353.694	1.187.354	(339)	(1.004.155)	(1.142.404)	2.328.240
		(2.502.511)	358.302	1.188.101	(323)	(963.780)	(1.920.211)	2.141.747
Fjárfestingargjöld								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður ..		(71.495)	(5.143)	(6.745)	(8)	(22.198)	(105.588)	(95.531)
Önnur fjárfestingargjöld		(88.661)	(5.565)	(6.745)	(8)	(22.198)	(123.176)	(105.789)
		(160.156)	(10.707)	(13.490)	(16)	(44.395)	(228.764)	(201.320)
Rekstrarkostnaður								
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður ..		(64.134)	(4.579)	(6.455)	(7)	(23.420)	(98.594)	(88.527)
Hækkun á hreinni eign á árinu	14	(1.887.779)	196.339	2.991.700	5.279	718.202	2.023.742	6.414.177
Hrein eign frá fyrra ári		45.518.639	3.090.467	4.778.289	0	12.640.711	66.028.106	59.613.929
Hrein eign til greiðslu lífeyris		43.630.860	3.286.806	7.769.989	5.279	13.358.913	68.051.848	66.028.106

Efnahagsreikningur 31. desember 2008

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2008	Samtals 2007
Fjárfestingar								
Verðbréf með breytilegum tekjum ...	8	23.288.434	1.141.472	1.570.386	2.039	5.861.849	31.864.181	40.636.083
Verðbréf með föstum tekjum	9	18.259.702	2.007.143	3.923.011	2.417	7.143.670	31.335.942	24.051.835
Veðlán	10	811.198	0	0	0	23.319	834.516	552.982
Verðtryggð innlán		0	0	1.357.738	0	0	1.357.738	0
Aðrar fjárfestingar	15	0	0	0	0	14.788	14.788	14.788
		42.359.334	3.148.615	6.851.135	4.456	13.043.626	65.407.165	65.255.688
Kröfur								
Kröfur á launagreiðendur		89.783	6.741	15.937	0	160.573	273.034	211.226
Aðrar kröfur		5.214	252	278	1	2.041	7.787	10.390
		94.997	6.993	16.215	1	162.614	280.820	221.616
Aðrar eignir								
Bankainnstæður		1.880.792	171.488	946.399	901	549.264	3.548.844	832.154
Eignir samtals		44.335.123	3.327.096	7.813.748	5.358	13.755.504	69.236.830	66.309.458
Skuldbindingar								
Gjaldmiðlasamningar	16	(535.533)	(20.826)	0	(74)	(231.889)	(788.322)	0
Viðskiptaskuldir								
Aðrar skuldir		(168.730)	(19.464)	(43.759)	(5)	(164.702)	(396.660)	(281.352)
Skuldir samtals		(704.263)	(40.290)	(43.759)	(79)	(396.591)	(1.184.982)	(281.352)
Hrein eign til greiðslu lífeyris		43.630.860	3.286.806	7.769.989	5.279	13.358.913	68.051.848	66.028.106

Sjóðstreymi 2008

	Skýr.	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2008	Samtals 2007
Inngreiðslur								
Iðgjöld		1.343.466	30.923	2.243.196	5.624	1.896.955	5.520.164	5.617.222
Fjárfestingartekjur		(3.038.044)	337.476	1.188.101	(396)	(1.195.669)	(2.708.533)	2.141.747
Afborganir verðbréfa		1.170.022	151.422	444.130	93	348.241	2.113.909	1.670.108
Seld verðbréf með breytil. tekjum		23.220.117	953.946	1.863.481	3.720	6.024.751	32.066.015	30.518.822
Seld verðbréf með föstum tekjum		2.241.530	452.728	4.416.950	(142)	2.018.410	9.129.476	21.340.725
		24.937.091	1.926.495	10.155.858	8.900	9.092.687	46.121.031	61.288.624
Útgreiðslur								
Lífeyrir		504.445	177.600	419.652	0	147.355	1.249.051	1.054.946
Fjárfestingargjöld		160.156	10.707	13.490	16	44.395	228.764	201.319
Rekstrarkostnaður		64.134	4.579	6.455	7	23.420	98.594	88.527
Skammtímaliðir, breyting		35.684	3.785	16.256	4	374	56.104	24.220
		764.418	196.671	455.853	26	215.544	1.632.513	1.369.012
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu		24.172.672	1.729.824	9.700.005	8.873	8.877.143	44.488.518	59.919.612
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting								
Keypt verðbréf með breytil. tekjum		15.365.555	837.018	3.150.578	5.816	4.409.234	23.768.202	38.357.762
Keypt verðbréf með föstum tekjum		6.819.489	728.578	4.359.460	2.156	4.362.440	16.272.123	21.570.325
Ný veðlán og útlán		373.765	0	0	0	0	373.765	162.580
Hækkun á bankainnistæðum		0	0	1.357.738	0	0	1.357.738	0
		22.558.809	1.565.596	8.867.776	7.972	8.771.675	41.771.827	60.090.667
Hækkun/(lækkun) á bankainnist		1.613.864	164.228	832.229	901	105.469	2.716.691	(171.055)
Bankainnistæður í ársbyrjun		266.929	7.260	114.169	0	443.795	832.154	1.003.209
Bankainnistæður í árslok		1.880.792	171.488	946.399	901	549.264	3.548.844	832.154

Skýringar

Reikningsskilaaðferðir

1. Ársreikningurinn er gerður í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins um ársreikninga lífeyrissjóða. Í öllum meginatriðum er beitt sömu reikningsskilaaðferðum og við gerð ársreiknings ársins 2007.

2. Eignir og skuldir sem bundnar eru vísitölu eða gengi erlendra gjaldmiðla eru færðar upp miðað við verðlag eða gengi í árslok. Eignir í erlendri mynt eru umreiknaðar í íslenskar krónur á skráðu kaupgengi hjá Reuters í lok reikningsárs.

3. Verðbréfum í eigu sjóðsins er skipt í verðbréf með breytilegum tekjum, verðbréf með föstum tekjum og veðlán. Til verðbréfa með breytilegum tekjum teljast hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Til verðbréfa með föstum tekjum teljast skuldabréf og önnur verðbréf með föstum vöxtum eða tiltekna vaxtaviðmiðun. Til veðlána teljast skuldabréfalán með veði í fasteignum eða lausafé.

   Eignir hafa verið metnar með hliðsjón af tapshættu. Eignir hafa lækkað í verði í kjölfar bankahruns í október 2008 og hafa þær verið færðar niður í bókum sjóðsins eins og sýnt er í skýringu 9.

   Frjálsi 1, Frjálsi 2 og Frjálsi 3, Frjálsi Áhætta:
   Skráð verðbréf með breytilegum tekjum, skráð verðbréf með föstum tekjum og hlutdeildarskírteini eru færð til eignar á markaðsverði í árslok. Óskráð verðbréf með föstum tekjum eru færð til eignar miðað við upphaflega kaupkröfu. Önnur óskráð verðbréf eru færð til eignar á upphaflegu kostnaðarverði eða áætluðu markaðsverði í árslok, hvort sem lægra er.

   Tryggingadeild:
   Verðbréf eru metin með sama hætti og í leiðum Frjálsa 1 til 3 og Frjálsa Áhætta hér að ofan, að því undanskildu að frá ársbyrjun 2006 hafa öll verðbréf með föstum tekjum verið færð til eignar miðað við upphaflega kaupkröfu.

4. Rekstrarkostnaði sjóðsins er skipt á fjárfestingargjöld og rekstrarkostnað eftir því hvort um er að ræða kostnað við eignaumsýslu eða annan rekstur sjóðsins.

Iðgjöld

5. Sjóðfélagar greiða iðgjöld inn á sameiginlegan iðgjaldareikning Frjálsa lífeyrissjóðsins óháð því í hvaða deild þeir greiða. Þegar skilagreinar hafa borist sjóðnum eru fjárhæðir millifærðar af þessum iðgjaldareikningum inn á réttar deildir. Í árslok 2008 er staðan á iðgjaldareikningi sjóðsins um 82,3 milljónir króna.

   Í ársreikningi sjóðsins eru iðgjöld færð í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris þegar skilagreinar hafa borist sjóðnum, óháð því hvort þau eru greidd eða ekki.

Lífeyrir

6. Lífeyrir greinist þannig:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2008
Ellilífeyrir	429.434	168.779	365.385	0	46.387	1.009.986
Barnalífeyrir	0	0	0	0	5.901	5.901
Makalífeyrir	0	0	0	0	14.719	14.719
Örorkulífeyrir	10.022	63	3.544	0	80.348	93.977
Annar lífeyrir	64.989	8.757	50.723	0	(198)	124.271
	504.445	177.600	419.652	0	147.157	1.248.853

Vaxtatekjur og gengismunur

7. Vaxtatekjur og gengismunur greinist þannig:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 2008
Skuldabréf og hlutdeildarskírteini	2.070.002	484.139	1.001.115	(160)	(66.760)	3.488.337
Niðurfærsla	(1.766.197)	(77.465)	(76.472)	0	(340.929)	(2.261.064)
Bankainnistæður	124.873	6.244	262.711	36	98.038	491.901
Gjaldmiðlasamningar	(2.107.636)	(59.225)	0	(215)	(694.503)	(2.861.578)
	(1.678.958)	353.694	1.187.354	(339)	(1.004.155)	(1.142.404)

Gjaldmiðlasamningar eru gerðir til þess að minnka áhrif gengisbreytinga á krónunni á eignasafn lífeyrissjóðsins. Verðmæti erlendra eigna breytist í takt við þróun á gengi krónunnar og hefur hækkað meira vegna gengisbreytinga en neikvæð staða gjaldmiðlasamninga sýnir.

Fjárfestingar

8. Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2008
Skráð innlend hlutabréf	88.050	0	0	0	0	88.050
Óskráð innlend hlutabréf	4.744	0	0	0	6.089	10.832
Skráð erlend hlutabréf	173	6	0	0	0	179
Óskráð erlend hlutabréf	52.379	0	0	0	23.868	76.246
Innlend hlutdeildarskírteini	9.614.325	780.071	1.570.386	941	1.945.619	13.911.342
Erlend hlutdeildarskírteini	11.119.526	267.237	0	1.098	3.414.257	14.802.117
Önnur verðbréf	2.409.238	94.159	0	0	472.017	2.975.413
	23.288.434	1.141.472	1.570.386	2.039	5.861.849	31.864.181

9. Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga- deild	Samtals 31.12.2008
Skuldabréf með ríkisábyrgð	11.795.911	1.700.847	3.326.663	2.234	5.628.016	22.453.671
Skuldabréf með ábyrgð fjármálast.	565.362	86.948	7.741	0	119.344	779.394
Skuldabréf með ábyrgð sveitafélaga	642.004	65.009	179.690	0	210.262	1.096.964
Önnur skuldabréf	5.256.425	154.339	408.917	183	1.186.048	7.005.912
	18.259.702	2.007.143	3.923.011	2.417	7.143.670	31.335.942

Verðbréf með föstum tekjum eru metin á áætluðu markaðsverði í Frjálsa 1, Frjálsa 2, Frjálsa 3 og Frjálsa Áhættu, en á kaupkröfu í Tryggingadeild. Bókfært verð og verð samkvæmt upphaflegri kaupkröfu sundurliðast þannig:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 31.12.2008
Samkvæmt upphaflegri kaupkröfu	19.113.629	1.936.199	3.841.371	2.379	7.143.670	32.037.248
Samkvæmt ársreikningi	18.259.702	2.007.143	3.923.011	2.417	7.143.670	31.335.942
	853.927	(70.944)	(81.640)	(38)	0	701.306

Áætlað markaðsverð verðbréfa í tryggingadeild, var 7.348 milljónir króna í lok tímabilsins, samanborið við 7.144 milljónir króna sé miðað við upphaflega kaupkröfu eða 204 milljónum króna hærra. Í ársbyrjun var áætlað markaðsverð verðbréfa í tryggingadeild 283 milljónir króna lægra en ef miðað er við upphaflega kaupkröfu.

Niðurfærsla á skuldabréfum með föstum tekjum greinist þannig:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Trygginga-deild	Samtals 31.12.2008
Skuldabréf Kaupþings banka hf.	821.900	6.599	0	264.298	1.092.797
Skuldabréf annarra fjármálafyrirtækja	585.832	38.579	4.168	46.882	675.461
Skuldabréf annarra fyrirtækja	315.771	32.287	72.304	28.521	448.883
	1.723.503	77.465	76.472	339.702	2.217.142
Niðurfærsla í hlutfalli við hreina eign í árslok	3,95%	2,36%	0,98%	2,54%	3,26%

Sjóðurinn á jafnframt skuldabréf útgefin af Kaupþing banka hf. sem ekki eru niðurfærð þar sem fyrirhugað er að nota þau til skuldajöfnunar sbr. skýring 16.

10. Veitt lán gegn veði í fasteignum:

	Frjálsi 1	Trygginga-deild	Samtals 31.12.2008
Sjóðfélagar	840.452	24.546	864.998
Aðrir aðilar	13.440	0	13.440
Niðurfærsla	(42.695)	(1.227)	(43.922)
	811.198	23.319	834.516

Önnur mál

11. Þóknun til Rekstrarfélags Kaupþings banka hf. fyrir umsjón og starfsrækslu sjóðsins á árinu nam 269,1 milljón króna og er hún í samræmi við rekstrarsamning þar um. Þóknun til Arion verðbréfavörslu hf. nam 7,9 milljónum króna. Aðrar þóknanir sem eru vegna erlendra fjárfestinga námu 22,1 milljónum króna.

12. Greidd stjórnarlaun á árinu 2008 sundurliðast með eftirfarandi hætti:

	2008
Ásgeir Thoroddsen	1.800
Ásdís Eva Hannesdóttir	900
Bjarnar S. Ingimarsson	900
Jónmundur Guðmarsson	900
Elías Jónatansson	900
Haukur F. Leósson	900
María Sólbergsdóttir	600
	6.900

13. Þóknanir til endurskoðenda á árinu 2008 sundurliðast með eftirfarandi hætti (með vsk.):

	2008
Endurskoðun ársreiknings	1.779
Könnun árshlutareiknings	593
Önnur endurskoðunartengd þjónusta	625
	2.997

14. Breytingar á innstæðum sjóðfélaga greinast þannig á árinu:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2008
Iðgjöld	1.343.466	30.923	2.243.196	5.624	1.896.955	5.520.164
Greiddur lífeyrir	(504.445)	(177.600)	(419.652)	0	(147.157)	(1.248.853)
Vextir og kostnaður	(2.726.800)	343.015	1.168.156	(345)	(1.031.595)	(2.247.569)
	(1.887.779)	196.339	2.991.700	5.279	718.202	2.023.742

15. Aðrar fjárfestingar:

	Fasteigna-mat	Vátrygginga-mat	Áætlað söluverð	Bókfært verð
Vitastígur 3, Bolungarvík	19.530	97.485	16.500	14.788

16. Í árslok eru engir framvirkir gjaldmiðlasamningar opnir en á árinu voru gerðir samningar í þeim tilgangi að minnka gjaldeyrisáhættu vegna erlendra eigna. Vegna bankahrunsins hafa samningar sem voru á gjalddaga eftir það ekki verið gerðir upp og óvíst hvenær og með hvaða hætti það verður gert. Sjóðurinn átti kröfur á Kaupþing banka hf. þegar bankahrunið átti sér stað og til stendur að lýsa yfir skuldajöfnuði á móti kröfum bankans vegna framvirkra samninga. Staðan á þeim greinist á eftirfarandi hátt:

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 31.12.2008
Staða samninga samkvæmt Kaupþing banka hf.	(1.089.779)	(25.776)	(74)	(301.727)	(1.417.356)
Skuldajöfnunarkrafa	554.246	4.950	0	69.838	629.034
	(535.533)	(20.826)	(74)	(231.889)	(788.322)

Landssamtök lífeyrissjóða hefur óskað eftir fyrir hönd lífeyrissjóða að samningarnir verði gerðir upp á gengisvísitölunni 175 og ætti þá sjóðurinn kröfu á Kaupþing banka hf. og færi þar af leiðandi í hóp með öðrum kröfuhöfum. Líklegt er að kröfur fáist þá aðeins greiddar að hluta.

Vegna óvissu um uppgjör þessara samninga er hér sýnt hver staðan á þeim væri miðað við að þeir yrðu gerðir upp miðað við gengisvísitöluna 175.

Staða samninga miðað við gengisvísitöluna 175	565.012	14.522	68	181.129	760.731
Hrein eign í árslok miðað við GVT 175	44.166.393	3.307.632	5.352	13.590.803	61.070.180
Mismunur í hlutfalli við hreina eign í árslok	1,23%	0,63%	1,39%	1,74%	1,31%

Ef samningarnir verða gerðir upp miðað við gengisvísitöluna 192,8 er skuld sjóðsins vegna þessara samninga engin.

17. Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nam áfallin lífeyrisskuldbinding tryggingadeildar Frjálsa 17.641 milljónum króna í árslok 2008 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign deildarinnar í árslok 2008 var 13.688 milljónir króna eða 3.953 milljónum lærri. Lífeyrisskuldbinding tryggingardeildar sjóðsins í árslok 2008 greinist þannig:

	Áfallin skuldbind.	Framtíðar-skuldbind.	Samtals 31.12.2008	Samtals 31.12.2007
Eignir:				
Hrein eign til greiðslu lífeyris	13.358.913	0	13.358.913	12.645.500
Endurmat verðbréfa miðað við 3,5% vexti	816.400	0	816.400	542.200
Lækkun vegna fjárfestingagjalda	(500.200)	0	(500.200)	(395.800)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	33.692.900	33.692.900	29.605.500
	13.675.113	33.692.900	47.368.013	42.397.400
Skuldbindingar:				
Ellilífeyrir	11.978.600	21.485.300	33.463.900	26.979.600
Örorkulífeyrir	4.186.900	7.642.100	11.829.000	9.967.400
Makalífeyrir	1.316.600	2.215.300	3.531.900	3.066.400
Barnalífeyrir	34.100	303.600	337.700	327.500
Rekstrarkostnaður	124.800	465.300	590.100	497.800
	17.641.000	32.111.600	49.752.600	40.838.700
Eignir umfram skuldbindingar	(3.965.887)	1.581.300	(2.384.587)	1.558.700
Í hlutfalli af skuldbindingum	(22,5%)	4,9%	(4,8%)	3,8%

Kennitölur Frjálsa lífeyrissjóðsins

	2008	2007	2006	2005	2004
Fjöldi					
Meðalfjöldi sjóðfélaga	10.605	10.944	10.363	9.830	9.262
Heildarfjöldi sjóðfélaga	41.856	40.385	38.379	32.961	30.210
Fjöldi lífeyrisþega	1.611	1.404	1.090	795	744
Meðalfjöldi lífeyrisþega	1.175	1.055	671	326	278
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	80,9%	71,2%	74,2%	80,1%	74,3%
Örorkulífeyrir	0,5%	0,6%	0,9%	3,9%	6,1%
Makalífeyrir	1,2%	1,3%	1,5%	4,7%	11,5%
Barnalífeyrir	7,4%	7,1%	9,6%	7,1%	5,5%
Annar lífeyrir	10,0%	19,8%	13,8%	4,2%	2,6%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kennitölur Frjálsa 1

	2008	2007	2006	2005	2004
Ávöxtun					
Nafnávöxtun	(4,9%)	2,0%	17,7%	15,6%	13,8%
Hrein raunávöxtun	(18,2%)	(3,6%)	10,1%	11,0%	9,5%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	1,1%	8,4%	7,0%	4,3%	2,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð	55,3%	60,1%	63,5%	58,4%	40,9%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð	41,2%	38,1%	35,0%	38,6%	49,4%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð	0,2%	0,2%	0,1%	0,5%	7,4%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð	1,3%	1,4%	0,7%	1,9%	2,0%
Veðlán	2,0%	0,2%	0,7%	0,6%	0,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	67,9%	67,5%	62,5%	65,1%	64,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	32,1%	32,5%	37,5%	34,9%	35,1%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjöldi					
Meðalfjöldi sjóðfélaga	9.416	11.041	10.258	13.535	4.619
Heildarfjöldi sjóðfélaga	39.738	38.400	33.684	31.905	28.389
Fjöldi lífeyrisþega	798	723	491	417	404
Meðalfjöldi lífeyrisþega	520	468	310	226	205
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	85,1%	85,3%	74,1%	75,9%	65,3%
Barnalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	7,5%	9,7%
Makalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	5,5%	16,9%
Örorkulífeyrir	2,0%	3,0%	2,8%	3,9%	4,8%
Annar lífeyrir	12,9%	11,7%	23,1%	7,2%	3,3%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kennitölur Frjálsa 2

	2008	2007	2006	2005	2004
Ávöxtun					
Nafnávöxtun	12,3%	4,9%	11,1%	8,1%	14,6%
Hrein raunávöxtun	(3,5%)	(0,9%)	3,9%	3,8%	10,3%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	2,6%	5,8%	6,4%	5,4%	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð	36,5%	50,9%	53,7%	60,9%	41,0%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð	63,3%	48,0%	44,4%	38,5%	51,9%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð	0,2%	1,1%	1,9%	0,6%	0,9%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	88,8%	88,2%	85,9%	88,7%	89,0%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	11,2%	11,8%	14,1%	11,3%	11,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjöldi					
Meðalfjöldi sjóðfélaga	760	755	700	916	332
Heildarfjöldi sjóðfélaga	2.751	2.426	1.746	1.605	1.356
Fjöldi lífeyrisþega	220	191	120	78	66
Meðalfjöldi lífeyrisþega	141	127	73	45	29
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	95,0%	98,1%	87,3%	98,9%	84,1%
Barnalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	9,5%
Makalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	3,6%
Örorkulífeyrir	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	2,8%
Annar lífeyrir	4,9%	1,9%	11,0%	0,1%	0,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kennitölur Frjálsa 3

	2008	2007	2006	2005	2004
Ávöxtun					
Nafnávöxtun	23,6%	11,7%	7,9%	8,9%	10,3%
Hrein raunávöxtun	6,3%	5,5%	0,9%	4,6%	6,1%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	4,7%	4,7%	4,9%	6,1%	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð	20,1%	20,3%	0,2%	-	-
Verðbréf með föstum tekjum, skráð	50,2%	67,2%	84,8%	-	-
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð	0,1%	10,1%	3,8%	-	-
Bankainnistæður	29,6%	2,4%	11,2%	100,0%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

	2008	2007	2006	2005	2004
Eignir í íslenskum krónum	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Fjöldi

	2008	2007	2006	2005	2004
Meðalfjöldi sjóðfélaga	974	998	1.084	1.533	1.242
Heildarfjöldi sjóðfélaga	3.950	3.262	3.014	2.874	2.608
Fjöldi lífeyrisþega	450	455	268	193	168
Meðalfjöldi lífeyrisþega	310	313	178	133	124

Hlutfallsleg skipting lífeyris

	2008	2007	2006	2005	2004
Ellilífeyrir	87,1%	92,0%	93,2%	91,2%	88,5%
Barnalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	2,2%
Makalífeyrir	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%	7,7%
Örorkulífeyrir	0,8%	1,8%	0,1%	0,4%	1,6%
Annar lífeyrir	12,1%	6,2%	6,7%	3,2%	0,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kennitölur Frjálsa Áhætta

	2008
Ávöxtun	
Nafnávöxtun	(7,4%)
Hrein raunávöxtun	(20,4%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga	
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð	46,5%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð	51,0%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð	2,5%
	100,0%

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum	74,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	25,1%
	100,0%

Fjöldi

Meðalfjöldi sjóðfélaga	7
Heildarfjöldi sjóðfélaga	19
Fjöldi lífeyrisþega	0
Meðalfjöldi lífeyrisþega	0

Kennitölur Tryggingadeild

	2008	2007	2006	2005	2004
Ávöxtun					
Nafnávöxtun	(7,6%)	3,4%	19,2%	16,2%	13,6%
Hrein raunávöxtun skv. formúlu FME	(20,6%)	(2,3%)	11,4%	11,5%	9,3%
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	1,0%	9,0%	7,4%	4,5%	-
Ávöxtun miðað við uppgjör gjaldmiðlasamninga á gengisvísitölunni 175					
Nafnávöxtun	(5,9%)	-	-	-	-
Hrein raunávöxtun skv. formúlu FME	(19,1%)	-	-	-	-
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar síðustu 5 ára	1,4%	-	-	-	-
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð	45,5%	60,1%	58,8%	56,4%	43,0%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð	53,1%	38,2%	39,1%	42,0%	47,5%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%	6,4%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð	0,9%	1,3%	1,6%	1,5%	3,1%
Veðlán	0,2%	0,2%	0,3%	-	-
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum	69,8%	69,2%	62,8%	68,1%	67,3%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum	30,2%	30,8%	37,2%	31,9%	32,7%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjöldi					
Meðalfjöldi sjóðfélaga	7.605	7.637	6.708	10.279	10.730
Heildarfjöldi sjóðfélaga	31.155	29.711	27.753	21.780	19.802
Fjöldi lífeyrisþega	467	351	364	107	106
Meðalfjöldi lífeyrisþega	407	362	186	76	47
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir	31,4%	30,7%	25,0%	2,7%	13,7%
Barnalífeyrir	4,0%	5,2%	5,1%	12,2%	7,2%
Makalífeyrir	10,0%	12,3%	8,2%	5,1%	12,3%
Örorkulífeyrir	54,6%	51,8%	47,6%	76,0%	44,9%
Annar lífeyrir	0,0%	0,0%	14,1%	4,0%	21,9%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Sundurliðanir á verðbréfum

Innlend hlutadeildarskírteini

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2008
Ríkisverðbréfasjóður-millilangur	4.205.574	278.622	1.570.386	18	594	6.055.195
Ríkisverðbréfasjóður-langur	3.899.238	330.856	0	570	1.245.378	5.476.042
Hávaxtasjóður	602.954	96.308	0	252	169.101	868.615
ÍS 15	495.736	15.956	0	77	194.360	706.129
Fagfjárfestasjóður CDO1	147.888	30.656	0	0	118.519	297.063
Kaupthing Fixed Income	141.169	21.604	0	0	139.997	302.770
Einingabréf 9	73.815	3.019	0	22	50.272	127.127
KB-erlend skuldabréf	18.302	329	0	0	12.298	30.929
ICEQ verðbréfasjóður	16.176	778	0	0	2.124	19.078
Kaupthing IS5	6.702	869	0	1	6.928	14.500
Kaupþing Fagsjóður Alþj. sk.bréf	6.505	930	0	1	5.894	13.330
KFF institutional investor fund	145	145	0	0	145	435
Úrvalsvísitölusjóður	122	0	0	0	8	130
	9.614.325	780.071	1.570.386	941	1.945.619	13.911.342

Erlend hlutdeildarskírteini

	Frjálsi 1	Frjálsi 2	Frjálsi 3	Frjálsi Áhætta	Trygginga-deild	Samtals 2008
State Street N-America Enh. Fund	3.139.037	76.022	0	0	885.073	4.100.132
Findlay Park American SM COS	1.111.588	27.155	0	0	313.489	1.452.232
Fidelity Active Str. Sicav F. - Eur F.	1.089.716	27.160	0	0	310.286	1.427.162
State Street Pacific Enhance Fund	852.774	20.827	0	0	249.308	1.122.909
State Street N America Enh. Edge	795.376	24.425	0	0	273.600	1.093.401
Fidelity European Mid Cap Fund	794.074	17.133	0	0	227.416	1.038.623
Montanaro Eur Sm. Comp. Fund	749.631	18.311	0	0	219.165	987.107
Kaupthing Man. Sel. - BRIC F. EUR	709.046	21.651	0	0	262.321	993.018
Kaupthing International Value	662.383	8.996	0	73	202.528	873.980
AXA Rosenberg Japan Eqty-A	395.458	9.662	0	0	112.065	517.185
Ishares MSCI Australia Index	242.129	5.944	0	0	68.952	317.025
JPMorgan Inv F. - Japan Sel. Eq. F.	288.385	7.045	0	0	81.854	377.283
Kaupthing Scandinavian Fund	112.705	2.783	0	0	31.554	147.042
Claymore/BNY BRIC ETF	105.654	0	0	0	0	105.654
Kaupthing Liquidity Fund EUR	53.399	0	0	0	51.611	105.010
Kaupthing Icelandic Equity	15.255	0	0	0	8.257	23.513
Arctic Ventures I / BÍ-Verðbréf	2.084	90	0	0	0	2.174
ACM Global Short Maturity	496	0	0	0	4	501
JPMorgan Fleming EUR Liq. Fund	297	0	0	109	105.771	106.176
Kaupthing Manager Sel. - Glo. Eq.	22	0	0	916	0	938
JPMorgan Fleming USD Liq F.	14	19	0	0	0	34
Fidelity European Growth Fund	0	15	0	0	0	15
Fidelity Nordic Fund	0	0	0	0	11.003	11.003
	11.119.526	267.237	0	1.098	3.414.257	14.802.117

Sundurliðanir á verðbréfum

Önnur verðbréf

Artemis Holding - EUR Class....................	877.057	0	0	0	50.751	927.808
International Private Equity Fund II........	698.867	24.099	0	0	120.494	843.460
Kaupthing FX...	305.948	33.419	0	0	172.181	511.548
Alþjóða Fasteignasjóðurinn........................	309.470	22.613	0	0	72.037	404.119
GIR Capital Management...........................	158.863	10.454	0	0	42.159	211.476
Kaupthing Capital Partners II Fund.........	41.770	2.704	0	0	11.219	55.693
Uppspretta Icelandic Cap.Ven...................	17.264	870	0	0	3.176	21.309
	2.409.238	94.159	0	0	472.017	2.975.413

Fjárfestingarstefna Frjálsa lífeyrissjóðsins 2009 (úrdráttur)

Forsendur fjárfestingastefnu

Eignir Frjálsa lífeyrissjóðsins skulu ávaxtaðar í samræmi við 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, 7. gr. samþykkta Frjálsa lífeyrissjóðsins og samkvæmt nánari reglum Fjármálaeftirlitsins. Frjálsi lífeyrissjóðurinn skiptist í fjórar fjárfestingarleiðir innan séreignardeildar annars vegar og tryggingadeild hins vegar.

Umfjöllun um réttindakerfi

Tryggingadeildin er með eina fjárfestingarleið og tekur við lágmarksiðgjöldum sbr. 2 gr. laga 129/1997. Sjóðfélagar lífeyrissjóðsins eiga val um þrjár leiðir sem uppfylla skilyrði laga um lágmarkstryggingavernd. Í Frjálsi leiðinni er öll lágmarkstryggingarvernd tryggð úr tryggingadeild sjóðsins, en í Erfanlegu leiðinni er hluti réttinda veittur sem bundinn séreignarsparnaður þar sem útborgunum eru settar þrengri skorður en gildir um viðbótarsparnað. Almennur ellilífeyrisaldur er 70 ára, en sjóðfélaga er heimilt að flýta eða fresta töku lágmarksréttinda um allt að fimm ár. Í Tryggingaleiðinni rennur allt 12% lágmarksiðgjaldið í tryggingadeild, viðmiðunarellilífeyrisaldur er 67 ára og hægt er að flýta eða fresta töku ellilífeyris um 5 ár. Iðgjöld til samtryggingadeildar eru 7,40% í Frjálsu leiðinni en 3,10% í Erfanlegu leiðinni. Lágmarksiðgjöld til sjóðsins eru 12% af iðgjaldsstofni.

Í séreignardeild eru fjórar mismunandi fjárfestingarleiðir sem taka við séreignarsparnaði. Fjárfestingarleiðirnar taka bæði við bundinni séreign og frjálsri séreign.

Í samræmi við það sem að ofan greinir skal skipting verðbréfaeigna Frjálsa lífeyrissjóðsins í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru hér í töflunni að neðan. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er.

Fjárfestingarstefna	Frjálsi Áhætta*		Frjálsi 1		Frjálsi 2		Frjálsi 3		Tryggingadeild	
	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk	Markmið	Vikmörk
Innlán í bönkum og sparisjóðum	0%	0%-25%	0%	0%-25%	5%	0%-25%	25%	0%-50%	5%	0%-25%
Ríkisvíxlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	46%	20%-100%	50%	20%-100%	60%	40%-100%	55%	30%-100%	60%	20%-100%
Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	2%	0%-15%	4%	0%-15%	5%	0%-10%	5%	0%-30%	5%	0%-10%
Skuldabréf og víxlar banka, sparisjóða og annarra lánastofnana	2%	0%-15%	4%	0%-15%	15%	0%-20%	10%	0%-50%	15%	0%-20%
Fasteignatryggð skuldabréf	0%	0%-5%	2%	0%-10%	0%	0%-5%	0%	0%-5%	0%	0%-5%
Hlutabréf	35%	0%-60%	30%	0%-55%	10%	0%-25%	0%	0%	10%	0%-40%
Sérhæfðar fjárfestingar	5%	0%-10%	5%	0%-10%	0%	0%-5%	0%	0%	0%	0%-10%
Önnur verðbréf	10%	0%-30%	5%	0%-30%	5%	0%-30%	5,0%	0%-30%	5%	0%-30%
Samtals	**100%**		**100%**		**100%**		**100%**		**100%**	
Hlutabréf	**35%**	**0%-60%**	**30%**	**0%-55%**	**10%**	**0%-25%**	**0%**		**10%**	**0%-40%**
Innlend hlutabréf	0%	0%-10%	0%	0%-10%	0%	0%-5%	0%	0%	0%	0%-5%
Erlend hlutabréf	35%	0%-60%	30%	0%-45%	10%	0%-20%	0%	0%	10%	0%-40%
Önnur verðbréf	**10%**	**0%-30%**	**5%**	**0-30%**	**5%**	**0%-30%**	**5,0%**	**0%-30%**	**5%**	**0%-30%**
Skuldabréf fyrirtækja	10%	0%-30%	5%	0%-30%	5%	0%-30%	5,0%	0%-30%	5%	0%-30%
Annað	0%	0%-25%	0%	0%-25%	0%	0%-25%	0%	0%-25%	0%	0%-25%

Ef fjárfest er í sjóðum eða afleiðum taka viðmiðin til undirliggjandi eigna. Í þeim tilvikum sem fjárfest er í erlendum myntum er heimilt að nota gjaldeyrisvarnir með því markmiði að draga úr áhættu af gengisbreytingum erlendra gjaldmiðla. Fjárfestingarstefnan er endurskoðuð a.m.k. árlega og getur hún breyst skv. ákvörðun stjórnar að undangenginni tilkynningu til Fjármálaeftirlitsins.

Með sérhæfðum fjárfestingum er átt við 8. tölulið 1. mgr. 36 grein laga nr. 129/1997 (Í hlutdeildarskírteinum eða hlutum annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu). Fjárfestingar í framtakssjóðum (e. Private equity), vogunarsjóðum (e. Hedge funds), fasteignasjóðum (e. Real Estate funds) og hrávörusjóðum (e. Commodities) flokkast flestar undir þennan tölulið

* Stefnt er að því að fjárfesta 10% af skuldabréfasafni Frjálsa Áhættu í höfuðstólstryggðum skuldabréfum og ræðst ávöxtun þeirra einkum af þróun hlutabréfa- og eða verðbréfavísitalna.